

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

590

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *het voornemen dat nu ook het Openbaar Ministerie in Den Haag wegens capaciteitsproblemen strafzaken wil schrappen* (ingezonden 22 september 2022).

Antwoord van Minister Yeşilgöz-Zegerius (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 4 november 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 291

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht dat nu ook het Openbaar Ministerie (OM) in Den Haag zich genoodzaakt ziet de rechtbank te vragen strafzaken te schrappen wegens capaciteitsproblemen?¹

Antwoord 1

Ik betreur dat het OM zich genoodzaakt ziet dit te doen. Het is niet goed voor het vertrouwen in de rechtstaat als zaken op deze manier worden afgerond.

Vraag 2

Zag u dit aankomen? Sinds wanneer bent u hiervan op de hoogte?

Antwoord 2

Ik ben uiteraard goed op de hoogte van de druk op de capaciteit en de mede door corona ontstane voorraden bij het OM en de rechtspraak. Dit is al enige tijd onderwerp van gesprek tussen mij en het College van procureurs-generaal. Over het voornemen om de behandeling van de 53 strafzaken te stoppen ben ik op woensdag 21 september jl. geïnformeerd.

Vraag 3

In welke andere regio's dreigt dit nu nog meer te gebeuren?

¹ Omroep West, 21 september 2022, «OM Den Haag wil tientallen strafzaken schrappen vanwege capaciteitsproblemen», <https://www.omroepwest.nl/nieuws/4625319/om-den-haag-wil-tientallen-strafzaken-schrappen-vanwege-capaciteitsproblemen>

Antwoord 3

Er zijn op dit moment geen andere regio's met een vergelijkbaar voornemen. Ik heb met het College van Procureurs-generaal afgesproken dat ik, mocht een dergelijke situatie zich weer voordoen, tijdig en van tevoren wordt geïnformeerd.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het niet behandelen van strafzaken vanwege het feit dat er geen capaciteit is bij het OM en de rechtspraak eigenlijk onacceptabel is? Is dit nog te voorkomen, zo ja, hoe?

Antwoord 4

Bij de aanpak van criminaliteit zal het OM altijd prioriteiten moeten stellen. Er is niet genoeg capaciteit om alle criminaliteit aan te pakken. Ik vind echter dat als strafzaken in behandeling worden genomen deze ook voortvarend en op een juiste manier moeten worden afgerond. Hierbij hebben alle betrokken partijen een rol. Zie verder het antwoord op vraag 1.

Vraag 5

Erkent u dat ook dit het gevolg is van het beleid van vorige kabinetten Rutte? Zo niet, waarom niet?

Antwoord 5

Naar de oorzaken van toegenomen druk op de capaciteit van de organisaties binnen de strafrechtketen is onderzoek gedaan. Mijn ambtsvoorganger heeft u met een brief van 26 juni 2020² over de uitkomst geïnformeerd. Geconstateerd werd dat verschillende maatschappelijke ontwikkelingen, waaronder digitalisering en internationalisering van criminaliteit en sterk toegenomen inzet voor ondermijnende criminaliteit, het werk complexer hebben gemaakt en hebben bijgedragen aan een hogere werkdruk. Daarnaast heeft een veelheid aan wets- en beleidswijzigingen geresulteerd in een hogere werkdruk, vanwege de organisatorische implicaties ervan voor de betrokken organisaties. In de afgelopen jaren zijn daarnaast door de coronacrisis de voorraden gestegen, waardoor de druk extra is verhoogd.

Vraag 6

Hoe wordt geselecteerd welke strafzaken geschrapt zullen worden? Deelt u de mening dat «slachtofferloze delicten» eigenlijk niet bestaan? Hoe worden betrokken partijen hierover geïnformeerd?

Antwoord 6

Ik deel uw mening dat slachtofferloze delicten eigenlijk niet bestaan. Bij het plegen van delicten is de maatschappij altijd het slachtoffer. Criminaliteit ondermijnt economische, juridische en maatschappelijke structuren en leidt daarmee altijd tot schade.

Bij de selectie van de zaken heeft het OM een afweging gemaakt op basis van de inhoud van de zaak en de verschillende belangen die meespelen. Relevante factoren waren onder meer: dat er geen directe slachtoffers zijn, dat er al schadeherstel heeft plaatsgevonden, dat een andere reactie op het misdrijf is gevolgd of dat de verdachte sindsdien niet meer in aanraking is gekomen met justitie. Verder is gekeken naar de aard van de feiten: zo wordt er bijvoorbeeld niet getornd aan de vervolging van ernstige geweldsmisdrijven en zedendelicten.

Voor alle zaken geldt dat zij minimaal vier jaar oud zijn. Het zijn zaken die al eerder op zitting zijn besproken, maar niet inhoudelijk zijn afgedaan. In afwachting van een nieuwe zitting kregen andere zaken, bijvoorbeeld met directe slachtoffers, voorrang. De meeste zaken hebben geen directe slachtoffers. In de paar zaken waar sprake was van een direct slachtoffer heeft het OM contact met hen opgenomen en hen de omstandigheden uitgelegd.

Rechtszekerheid en een goede procesorde brengen met zich mee dat de zaken die bleven liggen in het belang van alle partijen wel moeten worden

² Kamerstuk 29 279, nr. 604

afgedaan. De wet bepaalt dat zaken die al eerder op zitting zijn geweest alleen kunnen worden beëindigd door het OM niet-ontvankelijk te verklaren.

Vraag 7

Waarom wordt er bijvoorbeeld voor gekozen ook ontnemingszaken niet te behandelen? Erkent u dat dit pijnlijk en onrechtvaardig is, omdat misdaad niet mag lonen, maar ook onverstandig omdat dit (misdaad)geld uitstekend gebruikt zou kunnen worden om te investeren in OM en rechtspraak?

Antwoord 7

Ik ben het, net als het OM, met u eens dat de maatschappij erop moet kunnen vertrouwen dat het recht zijn beloop heeft en dat misdaad niet mag lonen.

Onder de zaken bevinden zich inderdaad ontnemingszaken. Daarin wilde het OM crimineel geld afpakken, maar bleek bijvoorbeeld dat er bij de verdachte weinig tot niets te halen viel. In een aantal gevallen is het afpakken al op een andere manier geregeld, bijvoorbeeld doordat de rechter in de bijbehorende strafzaak (die altijd naast een ontnemingszaak loopt) al heeft gevonnis dat het geld van verdachte naar de slachtoffers moet. Het is dus niet per definitie zo dat deze zaken veel geld hadden opgebracht, waarmee de capaciteit van het OM en rechtspraak zou kunnen worden uitgebreid.